

Dagen i lägret i Sibirien

Berättelse

Det är år 1915. Elsa Brändström är 27 år. Hon kommer från Sverige. Hon arbetar för Röda Korset.

Elsa är i ett läger i Sibirien. Lägret heter Stretensk. Här bor många krigsfångar. De är soldater. De är sjuka och svaga.

I lägret finns en farlig sjukdom. Den heter fläcktyfus. Många fångar dör. De friska och de sjuka ligger nära varandra. Smutsigt vatten gör fler sjuka.

Elsa blir arg och ledsen. Hon vill hjälpa. Hon flyttar de sjuka till ett eget hus. De friska bor på en annan plats. Hon ordnar rent vatten. Hon ger fångarna mat och kläder.

Snart blir det bättre. Färre fångar dör. Elsa räddar många liv. Soldaterna kallar henne "Sibiriens ängel".

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
ett läger	en plats där många människor bor i enkla hus
en krigsfånge	en soldat som tas till fånga i ett krig
en soldat	en person i en armé
sjuk	inte frisk, mår dåligt
en sjukdom	när kroppen är sjuk
smutsig	inte ren
vatten	något man dricker
att rädda	att hjälpa så att någon lever

Läsförståelsefrågor

1. Var är Elsa?
 1. i Sverige
 2. i ett läger i Sibirien
 3. i en skola
2. Vilka bor i lägret?
 1. krigsfångar
 2. barn
 3. lärare
3. Vad heter sjukdomen?
 1. feber
 2. fläcktyfus
 3. influensa
4. Vad gör Elsa med de sjuka?
 1. hon flyttar dem till ett eget hus
 2. hon skickar hem dem
 3. hon glömmer dem
5. Vad kallar soldaterna Elsa? Skriv namnet.

Facit

1. **b)** i ett läger i Sibirien.
2. **a)** krigsfångar.
3. **b)** fläcktyfus.
4. **a)** hon flyttar dem till ett eget hus.
5. **“Sibiriens ängel”**.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Mycket enkel scen om ett känt ögonblick. Texten står i presens (passar nybörjare); bra för att öva presens och frågeord (var, vilka, vad). Tema: att hjälpa människor som har det svårt. Visa gärna en karta över Sibirien.

Diskussionsfrågor

- Vill du hjälpa andra människor? Hur?

- Vad gör du när någon är sjuk?
- **Skriv (3 meningar):** Skriv om en gång du hjälpte någon. Vad gjorde du?

Källor och faktagranskning

- Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (SKBL): Elsa Brändström – <https://www.skbl.se/sv/artikel/ElsaBrandstrom>
- Wikipedia (engelska): Elsa Brändström – https://en.wikipedia.org/wiki/Elsa_Br%C3%A4ndstr%C3%B6m
- Populär Historia: Elsa Brändström – riskerade livet för krigsfångarna – <https://popularhistoria.se/krig/forsta-varldskriget/elsa-brandstrom-riskerade-livet-for-krigsfangarna>
- Världens Historia: Sibiriens ängel – <https://varldenshistoria.se/krig/forsta-varldskriget/sibiriens-angel>
- 1914-1918-Online (WW1 Encyclopedia): Brändström, Elsa – <https://encyclopedia.1914-1918-online.net/article/brandstrom-elsa/>

Faktagranskad i juni 2026. Elsa Brändström föddes 26 mars 1888 i Sankt Petersburg och dog 4 mars 1948 i Cambridge, Massachusetts, USA (i cancer). Hon arbetade för Svenska Röda Korset i krigsfångeläger i Sibirien 1915–1920 under första världskriget och kallades "Sibiriens ängel". Hon insjuknade i fläcktyfus 1919 och återvände till Sverige 1920. 1929 gifte hon sig med den tyske pedagogen Robert Ulich; dottern Brita föddes 1932. Familjen flyttade till USA 1934 (Ulich fick tjänst vid Harvard) för att lämna Nazityskland, och i USA hjälpte hon flyktingar undan nazismen. Osäkerhet finns kring exakt dödsorsak (anges som bröstcancer eller bencancer i olika källor) och detaljer kring hennes arrestering i Sibirien (årtal anges varierande som 1918/1920).

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.